

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

De president van de Algemene Rekenkamer
Lange Voorhout 8
2514 ED Den Haag

Datum 4 mei 2015
Onderwerp Staat van de Rijksverantwoording 2014

Geachte mevrouw Stuiveling,

Bijgevoegd treft u mijn reactie aan op de Staat van de Rijksverantwoording 2014. In deze reactie ga ik in op de aanbevelingen die zien op de bestrijding van fraude, een van de twee focusonderwerpen in uw onderzoek. Mijn bespreking van het verantwoordingsonderzoek 2014 van het Ministerie van Veiligheid en Justitie ontvangt u separaat.

De Minister van Veiligheid en Justitie,

G.A. van der Steur

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**

Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
DRC

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Contactpersoon

C.J.A.M. Meijer
Senior beleidsmedewerker

T 070 370 79 11
F 070 370 79 00

Ons kenmerk

639856

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Reactie minister van Veiligheid en Justitie op de Staat van de Rijksverantwoording 2014

Zicht op aard en omvang van fraude

Op grond van uw onderzoek naar fraudebestrijding ziet u als risico dat er te weinig en te versnipperd werk wordt gemaakt van systematische opbouw van inzicht in omvang en oorzaken van fraude. Naar aanleiding daarvan beveelt u aan om de te ontwikkelen fraudemonitor van het Openbaar Ministerie uit te breiden met gebundelde gegevens van de ministeries over frauderisico's, het aantal geregistreerde vermoedens van fraude en de (financiële) gegevens van de fraudebestrijding.

Zoals vermeld in de voortgangsbrief over de rijksbrede aanpak van 19 december 2014, vind ik een optelsom van inschattingen naar de omvang van fraude, afkomstig van diverse partijen en op uiteenlopende wijze tot stand gekomen, niet geschikt voor een meting van de effectiviteit van de aanpak van fraude. Dat laat onverlet dat het kabinet ook in de komende voortgangsrapportage een actualisering van de departementale risicoanalyses en de daaruit voortvloeiende antifraudemaatregelen zal verwerken.

De fraudemonitor wordt door het Openbaar Ministerie ontwikkeld om beter zicht te krijgen op de fraudezaken die strafrechtelijk worden afgedaan. De monitor zal cijfers en kwalitatieve informatie bevatten over de hoofdthema's uit de rijksbrede aanpak van fraude en de belangrijkste vormen van fraude tussen burgers en bedrijven, waarover ook kwantitatieve afspraken zijn gemaakt tussen OM en politie. Met de fraudemonitor wordt derhalve niet beoogd om een overzicht te bieden van de door de Algemene Rekenkamer genoemde gegevens.

Fraudebestendige regelgeving

In uw rapport doet u de aanbeveling om de richtlijn fraudebestendige regelgeving te verzwaren tot een fraudetoets.

Het fraudebestendig maken van wet- en regelgeving is een hoofdthema van de rijksbrede aanpak van fraude omdat de overheid misbruik kan voorkomen door regelingen slimmer te ontwerpen en de uitvoering beter in te richten. Met dat doel is in 2014 een richtlijn vastgesteld, waarvan u terecht stelt dat het geen fraudetoets is en dat het gebruik ervan afhankelijk is van 'zelfhandhaving' door de afzonderlijke ministers. Er is voor deze opzet gekozen omdat de verschillende ministers te maken hebben met uiteenlopende fraudevormen, wat het niet wenselijk maakt om voor alle mogelijke situaties een integrale fraudetoets te ontwikkelen. De richtlijn biedt daarmee ruimte om frauderisico's in te schatten op een manier die het beste past bij een specifiek beleidsdomein, wat er in de praktijk toe heeft geleid dat risico's op zorgfraude worden opgespoord aan de hand van een fraudetoets, terwijl op het terrein van de sociale zekerheid en belastingen wordt gewerkt met uitgebreidere uitvoeringstoetsen met vragen over risico's op misbruik en oneigenlijk gebruik.

De systematiek van 'zelfhandhaving' doet recht aan de verantwoordelijkheid die bewindspersonen zelf hebben om regelingen die fraudebestendig zijn bij de Tweede Kamer aan te bieden en ten uitvoering te brengen. Doordat ik als minister van Veiligheid en Justitie in alle gevallen medeverantwoordelijk ben voor de kwaliteit van wetgeving, zal tijdens de verplichte wetgevingskwaliteitstoets worden getoetst of is voldaan aan alle uitgangspunten van voornoemde richtlijn.

Tot slot is het goed om te vermelden dat het aan de hand van de richtlijn fraudebestendige regelgeving gewijzigde Integraal Afwegingskader (IAK), dat ten tijde van uw onderzoek nog niet gepubliceerd was, inmiddels beschikbaar is op de website van het Kenniscentrum Wetgeving en Juridische Zaken (www.kcwj.nl).

Kaderwet gegevensuitwisseling

Ten aanzien van de kaderwet gegevensuitwisseling doet u in het rapport de aanbeveling om tempo te maken bij de ontwikkeling daarvan en hierbij ook de uitwisseling van gegevens over recidivisten en veelplegers te betrekken.

Tijdens het Algemeen Overleg met de Tweede Kamer op 8 april jl. over fraude heb ik groen licht gekregen om aan een wetsvoorstel te gaan werken. Hierbij heeft de Tweede Kamer mij duidelijke aandachtspunten meegegeven. Ik verwacht dat ik tegen het eind van dit jaar een wetsvoorstel voor een eerste consultatieronde gereed heb inzake de algemene bepalingen over gegevensuitwisseling in samenwerkingsverbanden. Verder zullen ook sectorale wetten moeten worden aangepast. Daarin zal een duidelijke grondslag voor verstrekking van gegevens aan samenwerkingsverbanden moeten worden opgenomen. Dat raakt de verantwoordelijkheid van mijn collega-bewindspersonen, zodat ik over het tempo waarmee voorstellen tot aanpassing van deze wetten voor consultatie gereed zullen zijn, geen uitspraken kan doen. Ik zal er uiteraard alles aan doen om in dit traject tempo te houden. Ik ben verheugd dat u dezelfde mening bent toegegaan en derhalve het belang van een dergelijke kaderwet onderschrijft.

Voor wat betreft de uitwisseling van gegevens van recidivisten en veelplegers merk ik nog op dat dit soort gegevens in beginsel van belang kan zijn voor het behalen van het doel van het samenwerkingsverband, welk doel dient te vallen binnen de reikwijdte van de kaderwet, te weten:

- voorkoming van onrechtmatig gebruik van overheidsmiddelen en overheidsvoorzieningen,
- de uitoefening van toezicht op de naleving van wettelijke voorschriften,
- de handhaving van de openbare orde en veiligheid,
- de voorkoming, opsporing en vervolging van strafbare feiten.

In het onderliggende convenant van het samenwerkingsverband zal specifiek moeten worden aangegeven waarom de betreffende informatie noodzakelijk is voor het behalen van het gestelde doel.

Beter zicht op frauderisico's subsidies

U besteedt in uw rapport ook aandacht aan risico's op oneigenlijk gebruik en misbruik van rijkssubsidies. Voor de goede orde wijs ik in dit verband op de aankondiging van het kabinet in de voortgangsrapportage van eind 2014 dat mogelijke risico's op fraude met rijkssubsidies scherper in beeld worden gebracht. Dat traject is nu in volle gang en in de tweede voortgangsrapportage zal ik aangeven wat de resultaten daarvan zijn.